Nr. 114. Sibiiu, Sâmbătă 29 Septemvre v. 1879. *Anul XXVII.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane, Sibiiu, strada Măcelarilor 47,
şi la espediţiunea de inserţiuni **Adolf Steiner** în Hamburg (Germania).
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:

Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

ÎNVITARE DE PRENUMERAŢIUNE

la

„Telegraful Român“:

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm *a se scrie curat;* a se pune posta ultimă, şi în loc de *epistole de prenumeraţiune* recomandăm onor. public asignatele postali, **(Posta-Utalvány — Post-Anweisung)** ca împreunate cu spese mai puţine şi mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumeraţiune.

Acei p. t. domni, cari 'şi înnoiesc abonamentul, sûnt rugaţi a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orienta cu tipărirea esemplarelor, şi a lipí adresele dlor pre asignatele postale. Şi unii şi alţii sûnt poftiţi a se adresa la **Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.** Colectanţilor de 10 prenumeraţiuni li se dă un esemplariu gratis.

Sibiiu, 28 Septemvre.

Încă n'avem înaintea noastră tecstul cuvêntului de tron, cu care s'a deschis senatul imperial. Estrasul ce ni s'a comunicat prin telegraf însĕ este de ajuns a'i cunoasce spiritul şi după acest spirit de a preţuí pornirile de dincolo de Laita. Începutul şi sfêrşitul cuvêntului de tron respiră un aer cum îl doresc popoarele din monarchia întreagă, încât nu sûnt îmbĕtate de cugete de hegemonie sau supremaţisare.

Representanţii popoarelor din Cislaitania sûnt provocaţi la împăcare şi înţelegere generală, la respectarea reciprocă a dreptului şi încă fără jignirea convingerilor a unei sau altei părţi; căci deşí ḑice cuvêntul de tron aceste cuvinte cu privire la convingerile Cehilor, este fără îndoială, că nejignirea convingerilor trebuie să se aplice la toţi representanţii întruniţi în senatul imperial.

De mare însemnătate este sfêrşitul cuvêntului de tron. El promite, drept garanţie a legăturei nedespărţite între popoare, d r e p t u l şi a d e v ĕ r a t a l i b e r t a t e.

Este adevĕrat, că oficial cuvêntul de tron vorbesce numai către popoarele de dincolo de Laita. Însĕ sunetul cel plăcut, sunetul care aduce la auḑul popoarelor ceea ce doresc popoarele din monarchia întreagă, de sigur nu se va oprí la riul Laita. Acest sunet va sterní şi mai departe dorinţa de a'şi vedé odată toţi locuitorii representanţii adunaţi acolo, unde se cuvine, spre a lucra nejigniţi în convingerile lor, respectându'şi reciproc dreptul lor şi asigurând în chipul acesta constituţionalismului recunoscinţă generală.

O astfel de dorinţă sternită şi în părţile noastre nu are să pună pe nimenea în mirare. Dela 1867 încoace, de când ne aflăm în era constituţională *per eminenţiam*, dorinţa aceasta a esistat, însĕ ea fu prea de multe ori desamăgită, ba chiar suprimată. După ce am perdut ceea ce câştigasem la 1863/4 şi din naţiune am fost reduşi la o naţionalitate cu un drept şi mai redus al folosirei limbei naţionale; după ce prin o lege electorală specială am fost reduşi în alegerea representanţilor nostri; după ce acum ni se ameninţă limba în căminele noastre şi ni se strigă în gura mare, că trebuie să ni se răpească şi naţionalitatea, se părea că şi cea din urmă schinteie din dorinţele avute trebuie să se stingă.

Am ḑis-o de multe ori şi trebuie să repeţim, că tronul a fost pentru Români steaua polară, care ne-a orientat spre a eşí din întunerecul secular, tronul va fi acela, care va purta părintesce de grigiă ca şi în părţile noastre să se aducă cărma constituţională la cărarea pre care nu numai Maghiarii,dară şi celelalte naţionalităţi împreună cu cei dintâiu şi în mĕsură egală şi paşi egali, să păşim către ţinta comună, care este progresul intelectual şi material al monarchiei în genere şi al popoarelor singuratice în special.

Şi ar fi trist când şi după esperienţa de treispreḑece ani s'ar mai afla oameni, cari să oprească binecuvêntarea de-asupra monarchiei, şi să cerce prin împedecarea perfectei egalităţi a provoca nemulţămirea şi reaua stare materială şi intelectuală asupra tuturor.

Cumcă astfel de oameni esistă, vedem din presa, ce ne vine amână de doue ḑile încoace. Încă tronul nu se pronunţase în senatul imperial şi se esprima temeri, că cele ce aveau să se petreacă în Cislaitania sûnt lucruri cari au tendenţă de amestec în ceastălaltă parte a monarchiei. Nu lipsesce de lângă espresiunea acestei temeri nici ameninţarea, că dacă cumva cei din Cislaitania ar urmărí astfeliu de idei, „ací vor fi şi ei“.

În loc de o luptă, care n'ar fi spre fericirea nici unei părţi între împregiurările în cari ne aflăm, noi din partene am consulta acelor ce poartă frênele la noi dincoace, să caute să împace pretensiunile cele drepte ale naţionalităţilor nemaghiare, căci atunci lupta vine de sine prisositoare şi dacă ar puté fi vorbă de luptă ar fi numai în contra miseriei de care suferim cu toţii.

Revista politică.

Sibiiu, în 28 Septemvre.

Lângă deschiderea senatului imperial avem să înregistrăm formala retragere a comitelui A n d r á s s y şi înlocuirea lui cu bar. H a y m e r l e. Pasagiul din autograful preaînalt, în care se ḑice, că prin retragerea lui Andrássy încă nu se poate considera de încheiată activitatea sa ca bărbat de stat şi că cerênduse, el eară va întra în serviţiu, este de o însemnătate foarte destinctivă pentru bărbatul de stat ce se desparte de postul seu. Se poate că „P. Ll.“ să fie avut adevĕrul pe partea sa, când ḑicea înainte cu câte-va septĕmâni, că Andrássy se retrage numai din causă, că în scurt timp raporturile dintre monarchia noastră şi Rusia atâta vor fi de încordate, încât va fi mai bine dacă în timpul acesta conducerea afacerilor esterne nu se va afla în mânile unui Maghiar, pentruca să se încungiure şi aparenţa unei resbunări pentru V i l á g o s (Şiria). Când va vení crisa, atunci Andrássy eară va vení în fruntea afacerilor esterne. Aşa ḑicea „P. Ll.“ mai nainte cu câte-va septĕmâni.“ Implinindu-se prorocia lui „P. Ll.“ pasagiul atins ar avé şi o importanţă mare politică.

Înainte de deschiderea senatului imperial R i e g e r şi C l a m - M a r t i n i t z au subşternut Maj. Sale în numele Cehilor o reservaţiune de drept, prin care declară, că întrând ei în senatul imperial nu părăsesc dreptul lor nici nu prejudecă posiţiunea regatului şi coroanei Boemiei, garantate prin feliurite acte de stat.

Cuvêntul de tron, cu care s'a deschis senatul imperial, se ḑice, că a făcut impresiunea cea mai favorabilă în cercurile parlamentare. Noi credem că şi afară de aceste.

Din străinătate avem de astădată puţin de înregistrat. Poarta otomană, se ḑice, că este hotărîtă, din cause finanţiale, a'şi retrage ambasadorii şi a lăsa în locul lor numai agenţi diplomatici. Escepţiune se va face de-ocamdată cu ambasadorii din Viena şi Londra

Ḑiarele panslaviste sûnt foarte amărîte pe visita principelui Bulgariei la Bucuresci.

Dieta Ungariei.

26 Septemvre.

Şedinţa casei d e p u t a ţ i l o r de luni n'are decât trei momente mai însemnate. Aceste sûnt: împărtăşirea ce o face presidentul casei, că după o notă a ministrului president Maj. Sa Regele pe calea telegrafică a mulţămit pentru felicitările ce i s'a adus cu ocasiunea serbărei ḑilei onomastice, ceea ce s'a luat spre sciinţă respectuoasă. Al doilea moment este o scurtă discusiune despre concediile comisarilor guvernului, care nu pot să treacă preste un an. În fine se alege biroul şi se aleg prin soarte secţiunile. Primul vicepresident este baron Iosif K e m é n y şi al doilea vicepresident este Paul S z o n t á g h. În ḑiua următoare (Marţi) s'a ales comisiunea permamentă.

O scrisoare a d-lui Crémieux.

Publicăm ací îndată scrisoarea adresată de presidentul alianţei israelite, d. Crémieux, către „l'Evénement.“ D. Crémieux este un vechiu prietin şi coreligionar politic cu dd. Brătianu şi Rosetti. Atât credem că e destul a ḑice în această privinţă. Ori-ce comentarii în situaţia de faţă ar fi de prisos. Nu cu d. Crémieux vom sta să discutăm din fir în fir despre drepturile naţiunei noastre faţă cu tratatul dela Berlin. Ceea ce e interesant pentru naţiunea noastră este să se vadă, pentru curiositate, care sûnt anume pretenţiunile alianţei israelite formulate de chiar presidentul acesta, vechiu frate în politică cu dd. president al camerei şi president al consiliului de la noi.

Eată scrisoarea:

Paris, 1 Octomvre 1879.

Domnule Redactor! E peste putinţă a ne mai înşela asupra celor ce se petrec la Bucuresci.

Cu toate asigurările date de România că tratatul din Berlin va fi esecutat în un mod loial, cu toate protestările prodigeate diplomaţiei europene, guvernul şi camerile par de acord pentru a nu esecuta acest tractat.

Tratatului care proclamă, în art. 44, că „în România, distincţiunea de „credinţe religioase şi de confesiuni „nu va puté fi opusă nimenui ca un mo„tiv de esclusiune sau de incapacitate „în ceea ce privesce bucurarea de „drepturi civile şi politice,“ Românii respund: Nu, un Israelit nu e cetăţan român, cu toate că e născut în România şi ori care ar fi vechimea familiei sale în România. Stabilirea Israeliţilor în această ţară este anterioară secului al doisprĕḑecelea, e constatat de toţi istoricii români, a fost recunoscut în desbaterile din urmă ale camerei, în memoriul ce a publicat d. Boerescu la Paris. Puţin le pasă: Israeliţii sûnt toţi străini.

Europa n'a admis nici odată să fie aşa. În 1856 şi în 1858 deja, ea impusese României recunoascerea drepturilor civile Moldo-Valachilor de rit necreştin. Stipulaţiunile formale conţinute în privinţa aceasta în convenţia dela Paris din 1858 au rĕmas literă moartă.

Departe de a obţiné drepturile civile ce le garanta art. 46 din această convenţie, Israeliţii români s'au vĕḑut din contră, dela 1858, desbrăcaţi de un mare numĕr de drepturi civile.

Vine apoi tratatul din Berlin, el dă tuturor Israeliţilor români drepturile civile şi politice. Un an după acest tratat, care a fost primit de România, Israeliţii sûnt încă supuşi la toate legile de escepţiune ce apĕsau pe ei şi care puteau să fie abolite fără camerile de revisuire.

1. Israeliţii n'au încă dreptul de domiciliu permanent în sate;

2. Ei pot fi sgorniţi din sate ca vagabunḑi şi prin mĕsură administrativă;

3. Ei nu pot poseda nici case, nici locuri, nici vii, nici vre-un imobil în sate;

4. Ei nu pot lua nici locuri, nici moşii;

5. Ei nu pot fi arendaşi în ţinutul comunelor rurale;

6. Ei nu pot avé nici hoteluri, nici cărciume, nici un debit de spiritoase in sate;

7. Ei nu pot fi debitanţi de tutun;

8. Ei nu pot poseda nici casă, nici vre un alt imobil in oraşe;

9. Ei nu pot lua parte la nici o adjudecare publică;

10. Ei nu pot fi nici profesori, nici avocaţi, nici farmacişti, nici medici ai statului, nici funcţionari ai drumurilor de fer;

11. Ei sûnt constrinşi la serviciul militar, dar nu pot ajunge la gradul de sublocotenent;

12. În fine, istoria tratatelor de comerciu ale României cu Austria, acea

a tratatelor de comerciu ce ea a voit a încheia cu Germania şi Italia, probează, că România vrea să aplice aceste legi de esceptiuni chiar Israeliţilor de naţionalitate străină, mai cu seamă în materie de proprietate.

Europa cere ca tratatul de Berlin să se esecute şi ca acesta să dispară pentru a face loc unui regim de egalitate între toţi Românii. fără distincţie de cult.

Ce rĕspunde guvernul român?

El propune mai ântâiu a conferí drepturile civile şi politice persoanelor cuprinse în şese categorii, a căror valoare poate fi judecată prin numerul ridicul de mic al Israeliţilor ce figurează în ele.

Apoi, ca şi cum categoriile ar fi avênd rĕul, de a avé dreptul la îndigenat la câte-va persoane, s'a constituit un minister de coaliţie între diferitele partide, pentru a ajunge la o lege care la naturalisarea îndividuală chiar pe Israeliţii cuprinşi în categorii şi propune camerelor să naturaliseze imediat şi prin escepţie o miime, a căror listă e anexată la proiectul de lege. Nu e această oare suprimarea categoriilor? Israeliţii care sûnt cuprinşi in ele rĕmân supuşi ca toţi cei-lalţi la bunul plac al Camerilor şi Guvernului.

Trebue să căutăm în trecut ceea ce e permis a aştepta şi de la una şi de la alta? E oare ceva mai instructiv de cât chiar aplicarea ce voesc a face legei? Guvernul propune Camerilor o listă de 1.014 persoane pentru a fi naturalisate, şi Camera discută cu gravitate asupra acestei liste!

Afară de acesti 1,014 privilegiaţi, toţi Israeliţii români, supuşi la toate sarcinele, rĕmân lipsiţi de toate drepturile de care i-au despoiat succesiv legile.

Condiţiunea lor, departe de a fi imbunătăţită este ingreunată. Până la legea nouă, Israeliţii de origine română puteau pretinde îndigenatul şi drepturile ce decurg din el; ei aveau pentru ei dreptul ginţilor, convenţiunea de la 1858 şi chiar tecstul codului civil român, care, după esemplul codului nostru civil francez, dă ori-cărei persoane născută pe pământul român dreptul de a cere la majoritatea sa calitatea de cetăţean român. Acest drept nu le era refusat de cât prin o violare flagrantă a legei. Ei puteau spera la întoarcerea la dreptul comun.

Indigenatul nu era recunoscut de guvernul şi tribunalele române, dar nici o lege nu'l nega, şi acum când tractatul din Berlin îl afirmă mai energic încă decât convenţia din Paris dela 1858, guvernul nu imaginează nimic mai bun decât să'i despoaie de drepturile ce atêrnă de indigenat supunêndu'i pe toţi, ca străini, la obligaţia de naturalisaţie individuală! Şi această naturalisaţie nu se poate obţiné decât după un stagiu de ḑece ani din ḑiua cererei şi prin un vot conform al celor două camere! Astfel se tratează o populaţie, care n'are voie de a fi naturalisată, pentrucă ea e română cu acelaşi titlu ca şi ceialalţi Români. Naturalisarea dată imediat la 1,014 Israeliţi nu e imaginată decât pentru a disimula agravarea soartei comune a 260,000 de Israeliţi din România.

Încă una din abilităţile guvernului român. Asta'i totul? Nu.

Guvernul a făcut totdeauna Israeliţilor din ţĕrile libere ale Europei înjuria, de a pretinde să'i supună ca străini nu la dreptul camun al străinilor ci la legile de escepţiune făcute contra Israeliţilor români. Cea mai mare parte din guverne n'au putut închea cu România tractate de comerciu, pentu că ele au refusat de a admite acest regim de escepţiune pentru naţionalii lor israeliţi. Tractatul din Berlin îl condamnă, proiectul guvernului îl manţine prin un pocedeu a cărui ambiguitate nu poate înşela pe nimeni. Proprietatea rurală este în articolul 2 al proiectului declarat un drept reservat cetăţenilor români; acest drept ar fi deci refusat tuturor străinilor fără distincţie dacă acelaşi articol n'ar adăuga că se manţine cu toate aceste acelora care se bucurau de el mai înainte sau în vêrtutea unei legi sau în vêrtutea convenţiunilor internaţionale. Străinii creştini cari îl aveau mai nainte, îl păstrează; Israeliţii români sau străini nu'l aveau, ei nu'l câstigă, lor le este refuzat ca un drept politic. Unii si alţii sûnt contra tractatului din Berlin tractaţi altfel de cât concetăţenii lor de culturi creştine.

Cine poate să se îndoiască acum că proiectul de lege propus de guvern camerilor nu este negaţiunea marilor principii de libertate religioasă, de egalitate civilă şi politică, cărora acest tractat a voit să supună toate popoarele din Orient ca la o lege fundamentală a civilisaţiei, înainte de a'i admite în rêndul naţiuninilor civilisate. România — asta'i evident — respinge aceste principie. Asupra acestui punct acordul dintre guvern şi Camere este asigurat şi ne întrebăm, ce însemnează şirul de victorii parlamentare câştigate în numele civilisaţiei, de cabinetul român, şi aşa de pompos anunţate prin telegraf Europei!

Primiţi, domnule Redactor asigurarea inaltei mele consideraţii.

Preşedinte, *Ad. Crémieux.*

„Timp."

Revisuirea Constituţiei.

Raportul d-lui D. Giani,

raportorul comitetului delegaţilor.

Domnilor deputaţi! Comitetul delegaţilor d-voastre, chemat a se pronunţa asupra modului, cum are să se revisuiască art. 7 din constituţia noastră, şi compus din subsemnatul, delegat al secţiunei I, d. Stefan Rosetti delegatul secţiunei II, d. Constantin Boerescu dalegatul secţiunei III, d. Vasile Conta, delegatul secţiunei a IV, d. George Chiţu, delegatul secţiunei V, d. Pană Buescu, delegatul secţiunei VI şi d. Dimitrie Căpreanu, delegatul secţiunei VII, întrunindu-se în ḑiua de 15 ale curentei şi constituindu-se sub preşedinţa d-lui G. Chiţu, secretarii d. V. Conta şi d. Căpreanu a procedat de îndată la luarea în consideraţiune a proiectului guvernului. înaintat nouĕ cu mesagiul domnesc şi neîntimpinând vre-o împotrivire alta, decât aceea firească şi bineindicată a d-lui Vasile Conta, a căruia opiniune a fost pentru nerevisuirea articulului deferit nouĕ pentru a'l revisuí, comitetul, în întregul seu, ca organ fidel al secsiunilor mandante, a luat în consideraţiune acest proiect găsindu'l pe deplin corespunḑĕtor necesităţilor noastre naţionale, economice şi politice.

În urmă păşind la discuţiunea pe paragrafe, s'a admis cu unanimitate, principiul din capul articulului, ear pentru paragrafe propuindu-se amendamentele secţiunilor respective, discutându-se şi admiţêndu-se în acord cu guvernul acele, care nu alterau nici spiritul, nici esenţa proiectului, comitetul în maioritatea de şese membri contra unul, pe care am avut onoare de a'l indica mai sus, a votat proiectul în total, supuindu'l prin organul meu aprobărei d-voastre.

D-lor deputaţi, mult şi pe diferite tonuri s'a revindecat suveranitatea noastră naţională în resolvarea acestei cestiuni grave şi spinoase, fără a se observa câtuşi de puţin, că dênsa nu a fost de loc usurpată de cineva, şi că, dacă cumva ar fi fost în ceva atinse, apoi de sigur nici eu, ca vechiu membru al partidului naţional liberal, nici guvernul actual, atât de cunoscut de ţara întreagă, nu ar fi fost în stare să ceară respingerea unei atare revindecaţiuni, dacă dênsa nu era efectul unei pure imaginaţiuni.

Spre acest finit, fie'mi permis, d-lor deputaţi, a vĕ amintí în puţine cuvinte, ceea ce s'a petrecut în privinţa acestei cestiuni, în sinul parlamentului trecut şi actual.

Camerile trecute, atunci când li s'au notificat prin organul guvernului disposiţiunile congresului european, încheiat la Berlin, au decis în deplina lor suveranitate şi cu înţelepciunea care a caracterisat totdeauna naţiunea română, în timpurile grele prin care a trecut, că primesc şi recunosc acel tratat internaţional.

Dar ele au făcut ceva mai mult, şi aceasta tot neabḑicênd din omnipotenţa naţională, câştigată prin sângele vĕrsat pe câmpiile Bulgariei, au esecutat prin anecsarea Dobrogei, care era de competenţa lor de a o face, acea parte din tratat, declarând că în privinţa modificărei art. 7 se vor convoca camerile de revisuire conform art. 129 din Constituţie.

Eată un fapt complect şi îndeplinit în cea mai absolută suveranitate de naţiunea legală, care 'şi-a terminat mandatul seu; şi nu cred, d-lor deputaţi, că o naţiune se umilesce atunci când ea, cântărindu'şi necesităţile, îşi esercită un drept, pe care şi 'l-a dat însaşi prin pactul seu fundamental.

Deci dar camerile trecute, într'un mod necontestat, au deferit articulul din Constituţie, spre a se revisuí de camerile actuale, atât din punctul de vedere al necesităţilor noastre interioare, cât şi spre a face omagiul real principiului stabilit de marele Areopag european.

La 22 Maiu, aflându-ne noi, camerele de revisuire, în plenitudinea misiunei noastre parlamentare şi usând de dreptul de iniţiativă acordat prin Constituţie, s'au presentat douĕ proiecte: unul de nerevisuire, ear celalalt de revisuire.

Era firesc ca cel dintâiu să se respingă cu o maioritate atât de semnificativă, ţara simţise şi continua de a simţí, că nu printr'o disposiţiune, care ar fi putut da loc la bănueli de intoleranţe religioase atât de neîntemeiate, îşi poate conserva naţionalitatea şi esistenţa sa politică; ci prin legi civile şi economice de natură a o face să trăiască prin ea însaşi şi să resiste la ori-ce isbire sau sdruncinare 'i-ar vení din lăuntru sau din afară. Era oare însĕ tot aşa de firesc să se respingă şi proiectul de revisuire propus din iniţiativa acestei cameri? De sigur că nu.

Causa respingerei esistă în proiect chiar; el perduse din vedere, că urma să fie aşternut, nu numai pe principiile de proclamat, ci şi pe esecutarea acelor principii în limitele facultăţilor noastre naţionale; era incomplect, căci înlătura partea internaţională dela care au procedat atât camerele trecute, care ne-au dat mandatul, cât şi cele actuale, care sûnt chemate să'l esecute; era periculos pentru însaşi esistenţa noastră politică şi naţională, căci ne espunea la un viitor precariu şi incert, pe când ţara îşi caută o posiţiune bine definită.

Ei bine, d-lor deputaţi, lucrările fiind astfel, ce era de datoria noastră să facem? Se ḑicem oare, cum s'a susţinut în sinul acestui parlament, că mandatul nostru a încetat? Dar aceasta ar constituí o curată abdicare la misiunea sacră, cu care sûntem învestiţi; ar fi ceva mai mult, ar fi o nesocotinţă, din punctul de vedere constituţional, faţă cu ceilalţi factori legislativi, precum este senatul şi puterea esecutivă, care ca şi noi au de o potrivă dreptul de iniţiativă.

Astăḑi guvernul ne presentă un proiect, care conţine într'ênsul fructul unor laborioase trudiri pentru a combina ambele elemente cerute în resolvarea acestei cestiuni, adecă interesele naţionale şi ecsigenţele diplomaţiei europene. Naturalisaţiunea individuală şi prin lege specială, dreptul asupra proprietăţei rurale, care este stêlpul avuţiei noastre şi temelia sistemului nostru electoral reservat numai Românilor şi celor naturalisaţi Români; înlocuirea dreptului de opţiune pentru străinul născut pe pământul românesc prin acela de a cere naturalisarea cu dispensă de stagiu; obligaţiunea pentru ori-care supus român de a cere împământenirea la corpurile legiuitoare; regularea statului civil şi politic al locuitorilor din Dobrogea, pe care am declarat-o prin camerile trecute ca facênd parte din România, toate aceste disposiţiuni conţinute în proiectul acesta sûnt de natură, cred d-lor deputaţi, a ocrotí în destul naţionalitatea noastră; căci precum nu ar fi trebuit să credem în 1866, că prin mĕsura prohibitivă de drepturi politice întroduse în constituţiunea noastră, naţiunea română era la adăpost şi garantată în contra ori-cărui atac din afară sau dinlăuntru, tot asemenea cred de datoria mea, ca Român şi mandatar al ţĕrei să afirm, că nu prin disposiunile constituţionale, ori-cât de prevĕḑĕtoare ar fi ele, dacă nu ar fi desvoltate prin legi pustiitoare puse în armonie cu principiile stabilite într'ênsa se poate consolida o naţiune pe teritoriul economic şi naţional.

Viitorul îşi are partea sa însemnată. Constituţiunea arată, şi naţiunea, care trăiesce printr'ênsa, muncesce şi desvoltă. Eată ideile cuprinse şi bine codificate în proiectul de faţă, întru cât privesce interesele noastre interne cu admiterea la împământenire fără distincţiune de religiune.

Venind acum la aplicaţiunea principiului mai sus enunciat şi care de sigur nu putea remâné în stare de abstracţiune fără a ne socotí caracterul internaţional al acestui proiect, mĕ cred dator, d-lor deputaţi, a vĕ atrage mai mult atenţiunea d-voastre spre dênsul pentru a vĕ convinge, că el dă deplină satisfacţiune cerinţelor din afară, fără a periclita interesele noastre naţionale, pe care puterile europene în totdeauna, ca şi acum, au căutat să le ocrotească.

În statele occidentale când s'au proclamat Israeliţii cetăţeni de drept, idea în giurul căreia s'a făcut acea proclamaţiune, a fost totdeauna asimilaţiunea şi identificarea cu naţiunea în sinul căreia trăia acea sectă fără naţionalitate a sa proprie. Această idee s'a tradus în fapt totdeauna prin sarcinele şi sacrificiele de tot felul pe care ei le făceau în folosul societătei de care altminterelea erau depărtaţi. Pe când povara se îngreuia, dênşii lucrau în sensul aspiraţiunilor naţiunei în mijlocul căreia trăiau, puind în mişcare toate facultăţile intelectuale şi materiale prin care au glorificat acele ţĕri.

Nu tot astfel putem spune, că a fost şi este atitudinea Israeliţilor din România, unde au fost adăpostiţi, unde cultul şi confesiunea lor au fost respectatate ca celelalte religiuni. Afară de mici escepţiuni toţi au recurs la protecţiuni străine în interesul esclusiv al comerciului, ce'l făceau, toţi lucrau şi lucrează prin sistem de comunităţi şi corgregaţiuni basate pe statutele lor proprie şi care crează o adevĕrată putere în stat.

Păstrând dar ideea de asimilaţiune, pe care nici o naţiune civilisată nu o poate respinge, guvernul prin proiectul seu a căutat după o minuţioasă cercetare, verificată şi de comitetul domniilor voastre, să demonstre puterilor europene în fapt, că

cestiunea israelită la noi se află în alte condiţiuni decât acele în care se aflà occidentul, când s'a decretat proclamaţiunea de drepturi.

Lista anecsată aici este întemeiată pe serviciul militar, studii şi scrieri în limba română, donaţiuni pentru crearea de îndustrii naţionale şi altele care constituesc atâtea presumţiuni de asimilaţiune cu naţiurea română şi aceasta după cum vedeţi pentru una şi singura dată, lăsând şi celor alţi timpul, de a se asimila şi cere de vor voí împĕmântenirea individuală supusă aprecierei şi votului Corpurilor Legiuitoare.

Prin cele ce am avut onoare a vĕ espune cred, d-lor deputaţi, că am demonstrat într'un mod suficient, cât proiectul de faţă satisface lealmente cerinţelor de drept public intern, şi celor stabilite prin tractatul internaţional dela Berlin, şi cât este prin urmare în concordanţă cu voturile repeţite ale Camerilor trecute dela care ţine mandatul nostru.

Să lăsăm dar de o parte consideraţiunile de partid sau de guvern, şi care ne pot asvârlí în confusiuni grave şi vătĕmătoare: să privim pe guvern, ori care ar fi, ca un factor necesar fără de care această operă legislativă, la care sûntem supuşi, nu se poate înpliní, conform Constituţiunei şi să votăm cu toţii alăturatul proiect de revisuire care puind capĕt dificultăţilor presentului şi degagiându-ne de complicaţiuni eventuale din afară ne pune în posiţiune a urma liniscit calea activităţei noastre întelectuale şi materiale.

Raportor, *G. Giani.*

Proiect de Lege.

pentru revisuirea art. 7 din constituţiune.

Art. unic. În locul art. 7 din constituţiune care se revisuesce se va pune urmatorul:

Art. 7. Diferinţa de credinţe religioase şi de confesiuni nu constitue în România o pedecă spre a dobândí şi a esercita drepturile civile şi politice.

§ 1. Străinii, de veri-ce religiune vor puté dobândí împĕmântenirea numai în urma cererii lor individuale şi prin o lege specială.

Acelaşi drept se dă acelor, cari fără a fi cetăţeni, se află în România ca supuşi români.

§ 2. Nu vor puté dobândí. sub ori-ce titlu ar fi, proprietăţi rurale — afară de locuri sau case în oraşe — de cât acei cari vor fi cetăţeni români, respectându-se însĕ drepturile acelora, cari le au după legile anterioare sau în virtutea tractatelor esistente între România şi alte staturi.

§ 3. Toţi locuitorii aflători în momentul anecsărei, ca cetăţeni otomani în provincia română de peste Dunăre, Dobrogea, se bucură de o potrivă de toate drepturile şi datoriile fără discuţiune de religiune, conform regimului special, ce se va prescrie pentru această provincie de către corpurile legiuitoare

Restricţiunea relativă la dobândirea proprietăţei rurale nu se aplică în Docrogea.

§ 4. Ori-ce îndivid, născut şi crescut în România, care până la maioritatea sa nu se va fi bucurat de vre-o protecţiune străină, şi care va face cererea în curs de un an de la promulgarea acestei legi, sau dela maioritate, va fi de drept dispensat de stagiu, dacă camerile vor admite cererea de naturalisare.

§ 5 Se declară cetăţeni pentru astă una şi singură dată, acei supuşi români, de ver-ce religiune, care sau asimilat cu naţiunea şi a căror nume şi însuşiri se votează de către corpurile legiuitoare de o dată cu această lege.

Acei dintre dênsii, cari în timp de un an de la această admitere, nu vor reclama diploma de îndigenat, vor perde drepturile ce li se acordă.

Raport, D. Giani.

Varietăţi.

* Principele Bulgariei Alecsandru a părăsit în 5 Octomvre n. Bucurescii. Domnitoriul României Carol 'l-a petrecut până la Giurgiu.

* (Mulţămită publică). Subscrisul în numele comitetului parochial al bisericei gr. or. din comuna „Corna" pĕtruns de adânca recunoscinţă faţă de o faptă mariminoasă şi filantropică sevêrşită în timpul cel mai oportun si mai nimerit din partea unor prea demni şi mecenaţi bărbaţi ai naţiuuei române pentru scoala şi biserica noastră şi adecă: Că fiind lipsită scoala noastră de mijloacele necesare pentru repararea şi susţinerea ei — acele lipse străbătênd la inima magnificenţiei Sale dlui preşedinte de trib. reg. în pensiune Dionisiu Tobias din Abrud, a stimatului domn jude com. şi director al fodinei minerarie „Lilieci" Iosif Draia din Abrud Sat, a onor. consoţi: Iosif Samutiu, Iosif Gendel, Petru Petrinca, Aron Gendel, Niculae Sumutiu, şi a mai multor stimaţi consoţi dela susnumita fodină minerariă „Lilieci" au binevoit a ne da un băesiu „pe sama scoalei cu un venit până acuma de 80 fl. v. a. şi în venitoriu asemenea care dacă va fi tot aşa — putem spera la un venit şi mai frumos: venim deci prin aceasta a aduce susnumiţilor binefăcĕtori şi cu deosebire magn. Sale carele din început a fost pentru ajutorarea scoalei sfătuind şi pe ceialalţi consoţi — cea mai sinceră şi cordială mulţămită încredinţându'i totodată, că această faptă filantropică este şi va fi adânc înrădĕcinată în inimă noastră, şi o vom păstra ca o dulce şi scumpă binefacere implorând dela cerescul părinte binecuvêntarea peste aceea fodina mineraria ca să aducă insutit şi inmiit acel venit ce ni'l-au dăruit pentru ameliorarea scoalei noastre.

Dea Dţeu ca această faptă filantropică şi salutară să aibă mulţi imitatori în revirul acesta montan.

Corna în 26 Sept. 1879 v.

În numele comitetului parochial:

Georgiu Gendel.
paroch şi ca preş. com. par.

* (Necrolog). Vincenţiu Papp Maczedonfy şi Elena Papp Máczedonfy ca fiii adormitei, mai departe consoţul cestei din urmă Alecsandru Comănescu, jude regesc, ca ginere cu inima intristată anunţă, cumcă dulcea şi prea iubita lor mamă, respective soacră *Iosefa Peró*, vĕduva fericitului consiliar reg. de comptabilitate *Francisc Papp Máczedonfy*, în anul al 68-lea al vieţei, al 16-lea al vĕduviei, în a 8-a a lunei cur. la 1 oară postmeridiane după o scurtă pătimire în urma unei apoplesie a adormit în domnul.

Remăşiţele'i pămêntesci se vor aşeda spre repausul etern în cimiteriul comun în 10 Oct. la $3^1/_2$ oare postmeridiane dela hotelul seu din strada podului Nr. 4 după ceremoniele conf. aug.

Spre a'i da ultima onoare cu inima întristată sûnt învitaţi toţi cunoscuţii şi amicele repausatei.

Fie'i ţĕrêna uşoară şi memoria binecuvêntată.

Cluj, în 9 Oct. 1879.

* (O mor misterios). Se scrie la „Tem. Ztg" din Stamora română, că într'una din ţilele lunei lui Septemvre, Ruja Stanciu o ţĕrană de o frumseţă estraordinară, în vêrstă de 22 de ani, s'a găsit sugrumată în grădina ei. Pe cum se vede, sugrumătoriul o a surprins în somn, o a sugrumat cu funie şi cadavrul i 'l-a târît în grădină. Până acum nu s'a putut eruí cine a sevêrşit fapta; cu toate aceste mai multe persoane cari sûnt în prepus de a fi sevêrşit crima, sûnt arestate si date pe mâna judecătoriei cercuale din Ciacova.

* (Hadji Loia) este judecat la închisoare pe cinci ani în Theresienstadt. În 6 Octomvrie n. la $8^1/_4$ oare dimineaţa a plecat escortat de miliţie dela Viena. Noaptea o a petrecut în Praga, de unde dimineaţa fu transportat la locul destinaţiunei sale.

* Scirea ţiarelor budapestane despre flamurile de pre vaporul, cu care a călĕtorit comisariul regesc dela Neoplanta la Carloviţ, după alte sciri mai din urmă, este cu totul neîntemeiată.

* (O viţă încărcată) cu 585 de struguri mari are un locuitoriu din Sighişoara. Viţa se trage din grădina posesorului pe fundul şopului de către grădină. Frumoasă viţă!

* (La un restaurant) din Bucuresci un domn oare-care învitase pe câţi-va amici ai sei. În timpul mâncărei el chiamă pe birtaş şi arătându'i o sticlă cu vin îl întreabă: Este adevĕrat vin *Château-Yquem*? „Aceasta 'ţi garantez" îi rĕspunse birtaşul. Invitătoriul nu mai ţise nimic şi plătì 20 franci pentru acea sticlă despre al cărei conţinut făcuse întrebarea. La plecare, birtaşul îl chemà la o parte şi îi înapoià 18 fr., şoptindu'i la ureche aceste cuvinte: Vinul care 'l-aţi beut nu costă decât 2 fr., şi este de Drăgăşani; dar ca să creadă amicii d-tale că 'i-ai tratat cu vinul cel mai scump, te-am lăsat în ideea, că este Château-Yquem. „Resb."

* (Aniversarea dela Pompeia). La 13 ale curentei a fost a 1800-lea aniversare, serbată în memoria distrugîrei Pompeiei prin eruperea Vesuvului. În aceea ţi au sosit în faţa locului peste 8000 de oameni din mai multe părţi, pentru a asista la serbare, care a început la 10 oare înainte de ameaţi. Între acesti oameni au fost representanţii autorităţilor, a o mulţime de societăţi de sciinţă şi alţii. Ministrul de interne fiind împedecat de a vení, a fost representat prin prefectul din Neapole. Directorul lucrărilor de descoperire, d. profesor Ruggiero, a ţinut un discurs, care a fost primit cu mari aplause. Pompeia a fost împodobită cu steaguri şi flori. Pe când urma această serbare, Vesuviul vĕrsa foc, de oare ce craterul de sus începuse, încă dela 10 ale curentei, a scoate lavă.

* (Barbarism rusesc contra Nihiliştilor.) Despre tirăniile guvernului rusesc în contra Nihiliştilor, scrie un jurnal din Petersburg: În temniţa din Charcov din 500 arestaţi au murit 200 în 2 luni. Îsi poate închipuí cine-va, în ce posiţiune îngrozitoare au fost ei, dacă în aşa scurt timp au murit aşa de mulţi. Un arestat aruncă fărămături de pâne prin fereastră la o păsărică, santinela vădêndul îi ordonă să se retragă de la fereastră; arestatul ne-retrăgêndu-sĕ după cea d'întâiu somaţie, soldatul trase cu puşca asupra lui şi 'l împuşcà. La vuetul puşcei a venit patrula, şi întrând în temniţă a început a ucide pe arestaţi cari se apărau.

S'a făcut o auchetă, care a constatat că acel arestat nu era culpabil, fiindcă a aruncat fărămături de pâine: soldatul înse s'a achitat, eară ceil'alţi Nihilisti s'au condamnat la 13 ani muncă silnică.

Nihiliştii au venit la idei, să scape prin baloane din temniţă, şi în adevĕr o încercare a şi reuşit cu arestata d-şoara Olga Gobuslevska, pe care au scăpat-o 2 juni cu un balon.

* (O scena de cochetărie.) Rusul. (D-rei Germania).–Domnişoară. sper că vom danţa încă o-dată împreună?

Germania. — Îţi mulţumesc; deja însĕ am promis acest danţ amicei Austria.

Rusul (Austriei). — Dar pentru D ţeu, d-şoară, ai uitat, că într'o ţi d-şoara Germania te-a dat pe uşă afară?

Austria. — Nu importă; eu nu sûnt ranchiunoasă.

Rusul (Franciei), — Dear d-ta, d-nă, nu vei danţa cu groasa Germanie, care te-a tratat în mod atât de cavaleresc. Vino! amêndoi ne potrivim de minune.

Francia. — Ca pumnul în ochiu. Nu, d-le, miroşi prea tare a pele de Rusia.

Rusia (Turciei cu un suspit.) — Aide, bĕtrâna mea, amêndoui atunci.

Turcia. — La ce te gândesci? Sûnt tare ostenită.

Rusia. — Auţi cum mĕ refusă şi această bĕtrână fleancă? Mii de tunete! Dar eată o copilă gentilă (Italiei). Micuţo n'o sĕ 'mi refuzi onoarea de a...

Italia. — Eşti prea bun! Voi avé multă plăcere a danţa cu d-ta cât vei voí. (Se agaţă de braţul seu). Numai trebue să fii indulgent, căci nu sciu se danţez! „V. C."

* (O femee de închiriat). Înaintea Curţei de casaţie din Ungaria se va trata în curênd un proces foarte interesant. Un locuitoriu din Albaregală a închiriat într'o ţi pe soţia sa unui comerciant italian, pe un timp de trei ani, cu preţul de 14,000 floreni, din care sumă a şi primit cea mai mare parte, pe când restul era să'l primească la espirarea terminului de închiriare. Douĕ sĕptĕmâni însĕ înaintea espirărei acestui termin, numita femee părăsì pe chiriaş, fugind din Italia la bărbatul ei în Albaregală. În urma acestora, Italianul reclamă toţi banii plătiţi, fiindcă se călcase contractul, perţênd douĕ sĕptĕmâni din terminul hotărit; — ear Ungurul pretinse restul chiriei, de oare-ce nu'i putea imputa nici o vină, când obiectul chiriei a perit, nefiind destul de bine grigit de către chiriaş.

* (Timpul). Receala de care ţiceam în nrul trecut că a venit de odată cu ploaia ţine încă şi este de esplicat. Carpaţii sûnt până jos acoperiţi cu nea albă şi frumoasă. Astăţi dela 8 oare încoace s'ar părĕ că receala are să se mai domolească. Vorbim cu reservă, ca nu cumva până după ameaţi să se înăsprească.

PARTEA SCIENTIFICĂ şi LITERARĂ.

Colonişti români între Ruteni şi Poloni.

(Urmare.)

În sfêrşit trebue să observăm, că colonisarea Galiţiei de astăţi de către Români sau vorbind mai precis de către Moldoveni, s'a propagat în mod însemnat încă şi prin următoarele douĕ momente:

1) prin cele douĕ convenţiuni din anii 1388 şi 1411, în urma cărora oraşele Sniatyn şi Kolomea şi Pocuţia întreagă pe rênd de douĕ ori[1]) au trecut prin zălogire în posesiunea Moldovei, şi

2) prin resboaiele numeroase, ce (cu tot jurămêntul de vasal reînnoit mereu) între regii Poloniei şi hospodarii Moldovei dela a. 1431 au fost aşa ţicênd la ordinea ţilei şi după firea lucrului se sĕvêrşiau când în Galiţia de astăţi, în special în partea

[1]) Prima dată zălogirea a durat (cfr. documentul la Dogiel, Codex diplom., I, 599 şi Akty zap. Rosii, I, 26 sqq.) dela 1388 — ca. 1395; a doua oară dela 1411 până la un timp, ce după documentele mie astăţi cunoscute, nu se poate esact precisa. Şi deşi se poate presupune, că şi aceasta a doua zălogire nu se va fi tras timp prea lung, ea totuşi a fost de ajuns, pentru ca în legătură cu aceea din a. 1388—1395 să aducă în oraşele Sniatyn şi Kolomea, precum şi în Pocuţia fertilă, dar nimic mai puţin decât impopulată, un numĕr mai mare de coloniştí români, cari chiar şi atunci, când s'a anulat zălogirea acestor teritorii, n'au avut causă, a se reîntoarce în vechia lor patrie.

ei nord- şi sudostică, când în ţinutul de la Chocim, în aşa numita *terra Sepinensis* a documentelor.

Altcum şi certele de tron, ce în Moldova de odinioară încă erau aşa ţicând la ordinea ţilei şi siliau când pe o partidă, când eară pe alta, a fugí din ţeară, de sigur n'au jucat un rol neînsemnat în istoria colonisaţiunilor românesci în Galiţia, adăpostindu-se prigoniţii moldovenesci de regulă sau sub scutul Turcilor sau sub scutul Polonilor şi agonisind aici, cu deosebire în Podolia şi Pocuţia, după împregiurări şi pământuri şi cetăţenie.

Cu un cuvênt, astăţi nu mai este nici o îndoială despre aceea, că Galiţia de astăţi a stat pe deplin deschisă imigraţiunei Românilor, şi dacă nu în secului XII, apoi de sigur în secului XIII şi mai cu samă în seculii următori a oferat în faptă adăpostul cel mai bun numeroaselor colonii românesci.

În special se pot reduce la origine moldovenească următoarele localităţi ale Galiţiei:

Belaluja, Cecory, Cygany (îndoelnic), Dzuryn, Holeniszczow, Hluboczek, Iaroslaw (skalski), Kamionka woloska, Kobylnica woloska, Kniaze (în cercul Zloczow), Kniaze (în cercul Sniatyn), Kniaze - Gerusy (atinenţă la Wyszenka în cercul Iaworow), Lajanowce, Lubicza, Sienkow, Teniatyska (mai corect Teniatyszcze), Ulaszkowce, Walachowka, Wisniowczyk (mai nainte Wisniowiec), Wolochy, Woloszczyzna (în cercul Bobrka), Woloszczyzna (atinenţă la Horozanka), Woloszczyzna (în cercul Podhajce) Zezulince, Zelince şi multe altele situate în partea nordostică a Galiţiei [2]) şi parte în Podolia rusească, localităţi, ce însă din lipsă de documente astăţi nu se pot ficsa.

Din Moldova, respective din Bucovina de astăţi va fi primit mai departe şi partea sud-ostică a Galiţiei şi mai cu seamă Pocuţia[3]) fertilă şi mai învecinată numeroase colonii românesci, cari însă din aceeaşi causă, ca şi cele mai multe colonii românesci situate în nord-ostul Galiţiei, nu se pot ficsa.

De altmintrea şi în partea sudvestică a Galiţiei n'au fost imposibile colonisări specific moldovenesci şi în privirea aceasta comuna Moldawsko (cercul Turca, posta Borynia) ne oferă un atest foarte lămurit, ce abia se va puté tăgăduí.

Afară de coloniile aceste cari au purces din Moldova, au esistat în Galiţia de astăţi pe acelaşi timp încă multe alte colonii românesci, neasemănat mai numeroase, care îşi aveau originea în Ungaria învecinată, respective în Ardeal[4]). Şi dacă întrebăm de causele acestei apariţiuni, apoi venim la convingerea aceea, că şi aici raporturile politice şi militare au dat impulsul cel mai de aproape. — Astfel, pentru a procede cronologicesce, deja espediţiunile resboinice, ce în anii 1214—1239 s'au întreprins din partea Ungariei împrotiva principelui de Halicz şi Vladinus, şi ce pentru un timp au adus stăpânirea de la Halicz în mânile unor prinţi unguresci, şi aceste espediţiuni resboinice, ţicem, întocmai ca şi celelalte resboaie ale timpului acestuia şi a celui următoriu, vor fi lăsat după sine un precipitat etnografic, în care se poate că au fost cuprinse şi părţi românesci. — Una ca aceasta s'a repeţit apoi (abstracţie făcênd dela colonisaţia tacită, ce mai cu seamă dela a. 1285, pe când Români şi Cumani s'au aşeţat în Maramureş, s'a răspândit tot mai mult) cu ocasiunea resboaielor, ce le-a purtat Casimir cel Mare împreună cu Ludovic cel Mare, ca cu aliatul seu, în anii 1351—1354 împrotiva Litvaniei. Întru cât Ludovic cel Mare pe atunci stăpânia ca suveran mai preste toate teritoriile, locuite de Români, trebue să se fi aflat şi pe atunci în armata sa numeroase cete resboinice de Români şi Cumani, cari apoi la reîntoarcere au preferit poate a se aşeţa în Galiţia şi astfel a cuprinde şi cultiva pustietăţile estinse ce le aflau aici în munţi, ba chiar pe teritoriul şes. — Mai favorabile au devenit împregiurările însă pentru colonisări românesci dela acel timp, când principatul Halicz s'a predat de cătră Ludovic cel Mare, ca moştenitoriu a regelui Casimir cel Mare, principele Ladislau de Oppeln. Căci noul principe, impus Haliczenilor, a trebuit — de oare ce acestia au suferit stăpânirea sa (el a stăpânit dela 1372—1379) numai siliţi să se razime în special pe trupele sale ajutătoare silesiane, şi-deoarece aceste din urmă n'ar fi fost de ajuns — mai cu seamă pe cele unguresci, cari după firea lucrului nu se recrutau atât dintre Maghiari ci mai mult dintre Cumani şi Români şi cari după spiritul timpului aceluia au trebuit să fie despăgubiţi pentru serviţiile lor prin asignaţiune de pământuri. Se poate deci admite, că prin ocupaţiuni militare întocmai ca şi prin asignaţiune şi colonisaţiune de pământuri eară s'a străplântat în Galiţia pe timpul principelui de Oppeln un nou strat de colonişti români, şi că — precum o dovedesce aceasta un docoment din fericire păstrat (în de obşte cel mai vechiu document de acest soiu cunoscut nouă) s'au aşeţat mai cu samă în astfel de ţinuturi, unde staturile au trebuit să se creeze încă.

(Va urma).

[2]) Până la Iacoorow şi Cieszanow.

[3]) Situaţia Pocuţiei este marcată în nord prin Dnistru, în vest prin Lomnica, în sud-ost prin parţea de sus a Prutului.

[4]) Ca o graniţă curat ideală şi numai aprocsimativă între coloniile românesci din Galiţia specific moldovenesci şi cele mijlocite prin Unguri poate fi privită linia aceea care ne-o închipuim trasă dela Cernăuţi de a lungul Prutului până la Kolomea şi de aici preste Kalusz, Stry, Drohobycz, Sambor, Przemysl, Rzeszow până la Mielec. Acele colonii românesci, cari se aflau odinioară înspre nord de această linie ar fi apoi a se priví de moldovenesci, acele însă, cari sûnt situate înspre sud de acea linie, *mutatis mutandis* de unguresci-românesci.

Bursa de Viena

din 29 Septemvre n. 1879.

Împrumutul de stat din 1860	126 30
Acţiuni de bancă	840 —
Metalicele 5%	67 90
Împrumutul naţ. 5% (argint)	69 15
Acţiuni de credit	268 —
Valuta nóuă imperială germână	57 55
London	115 55
Galbin	5 57½
Napoleon d'aur (poli)	9 31½

Economic.

Sibiiu, 7 Octomvre n. Pro hectolitră: Grâu fl. 8.50—9.50; Grâu sĕcăreţ, fl. 7.30—8.10; Sĕcară fl. 4.50—4.90—; Orz fl. 4.20—4.60; Ovĕs fl. 2.50—2.90 Cucuruz fl. 4.60—5.—; Mălaiu fl. 5—5·50; Cartofi fl 1.30—1.50; Semênţă de cânepă fl. 7·—8; Mazere fl. 6.50—7; Linte fl. 10—10.50; Fasole fl. 6 50—7 pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 6.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare de porc fl. 24.—25; Sĕu brut pro 50 chilo fl. 16.50; Sĕu de luminări fl. 23.—24; Luminări de sĕu 50 chilo fl. 28—28.50; Sĕpun fl. 20—20.50; Fên 60 chilo fl. 0.75—0.85.: Cânepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vêrtoase de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—46 cr.; Carne de viţel 36—40 cr. carne de porc 38—40 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; oauĕ 10 de 20 cr.

Teaca, 5 Oct. n. Pro hectolitră: grâu fl. 5.25—7.50; ovĕs fl. 2; sĕcară fl. 4.50; cucurz fl. 2.60; pro chilo: carne de vită 36 cr.; carne de porc 36—40 cr.; carne de oaie 24—28 cr.; oauĕ 8 de 10 cr.

(Congresul de cereale din Viena). Congresul, la care au asistat 3500 persoane, a fost deschis Marţi în 21 August curent de un representant al ministeriului de comerciu. După un discurs al acestui funcţionar, comisiunea internaţională a fost constituită. D. Leinkauf a cetit, în numele bursei de cereale şi făinuri din Viena, o dare de samă asupra recoltei Austro-Ungariei. După aceasta dare de samă, deficitul ar fi pentru grâu de 8,550,000 hectolitre, pentru sĕcară de 7,250,000 şi pentru orz de 5 milioane. Recolta ovĕsului este bună; ea a întrecut mijlocia anului cu 2,500,000 hectolitre. Austro-Ungaria va fi silită să importeze în cursul acestei campanii 750,000 hectolitre grâu şi 4,500,000 hectolitre sĕcară. Orzul este aproape suficient. Cât despre ovĕs, Austro-Ungaria poate să esporteze 3 milioane măji vamale.

Budapesta, 27 Sept. n. În sĕptĕmâna trecută timpul a fost foarte schimbăcios. Temperatura juca între + 15 şi + 18° R. La începutul sĕptĕmanei a ploat 2 ţile neîntrerupt şi pe lângă toate aceste nu s'au putut isprăví sĕmĕnatul de toamnă, dară e mai pe sfêrşit, cucuruzele s'au început a se rupe şi ni se pare, că resultatul lor va fi numai mijlociu. Pentru aceea sûntem multămiţi cu culesul viilor, care a început deja Mustul e foarte bun şi multămesce pe oameni atât în privinţa cuantităţii, cât şi a cualităţii. Anul acesta se poate numí an bun pentru vin. Cătră sfêrşitul sĕptĕmânii a început eară şi a se închide ceriul şi ne promite o ploaie îndelungată de mai multe ţile, carea ar fi pentru finirea sĕmĕnăturilor tare de dorit. Negoaţele tuturor articlelor în această şĕptĕmână au fost dese, bune şi viuaie. Preţurile lor au fost următoarele:

Grâu la 120,000 m. m. cu fl. 12.90—13.70; sĕcară 3000 m. m. fl, 8.15—8.40; Ovĕs 2500 m. m. fl. 6.90—7; orz 3000 m. m. fl. 6.25—10.50; cucuruz nu s'a vêndut mult şi numai cu fl. 6—6.80 maja metrică; Făina a trecut ca fulgerul cu preţuri foarte mari şi s'a transportat în toate părţile lumii, cu deosebire cătră Marea-Britanie, unde s'au espedat peste 20,000 gălete. Păstăioasele au trecut numai cam slab şi adecă: lintea cu 12 fl.; mazerea cu fl. 10; fasolea cu fl. 9.50; mălaiul fl. 5—6; sĕmĕnţa de cânepă fl. 9—10; sĕmĕnţa de in fl. 13; lânile au trecut cu fl. 52—53 per 56 chilograme; porcii de-ocamdată n'au trecut prea tare. Din cei 83,030 capete, cari au fost în têrg, au fost din Ungaria 6500, din România 1570 şi din Ardeal numai 200; unsoarea de porc a trecut cu fl. 44 fără, eară cu fl. 45—47 cu vas cu tot; slănina cu fl. 42—43 şi sĕul cu fl. 41—42; spirtul *en gros* a trecut cu fl. 31—31.25 şi *in consum* cu fl. 32—32.75 per 10,000 litre percentuale.

Pei au fost în têrg foarte multe şi s'au vêndut cele de oaie din Bănat cu fl. 70—80; de miel din Bănat cu fl. 60—70; cele de capră toate au trecut cu fl. 70 per 102 dărabe. Peile de bou cu fl. 116—120; de vacă din Bănat cu fl. 125—135 şi din Ardeal 140—150 fl.; peile de cal cu fl. 12—13 părechea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny."

Licitaţiuni: în 22 Oct. şi 22 Noem. imob. lui Nicolau Giurca în Buciumcerb (judec. cerc. Abrud); în 31 Oct. şi 1 Dec. imob. lui Iosif Szworsky în Teuş; în 30 Oct. imob. lui Nicolau a lui Ioan Frâncu în Benedik; în 31 Oct. şi 1 Dec. imob. lui Antonie Bomba în Cerghidul mic (judec. cerc Aiud); în 11 Oct. imob lui Francisc Demeter în Seplac (judec. cerc. Teaca); în 24 Oct. şi 24 Noem. imob. lui Petru Györffy şi soţiei sale in Lepadia (judec. cerc. Aiud); în 13 Oct. imob. lui Simion Deutsch şi soţiei sale în Lucafălău (judec. cerc. Şomcuta-mare); în 20 Oct. imob. lui Adolf Weiss în Braşov (trib.); în 17 Oct. imob. lui Dumitru Bareşteu şi soţi în Demsuşi (judec. cerc. Haţeg); în 14 Oct. imob. lui Michail Kis în Egerpatak (judec. cerc. Sângiors); în 8 Oct. imob. veduvei Paraschiva Birth şi soţi în Braşov (trib.); în 7 Noem. imob. lui Ioan Székely în Ugra (judec. cerc. Sânmărtin); în 15 Noem, şi 15 Dec. imob. lui Michail Schuster în Marpod: în 18 Noem. şi 18 Dec. imob. lui Simion Dicu în Săcel (trib. Sibiiu); în 22 Oct. şi 22 Noem. imob. minorenului Ioan Fredel şi soţi în Trapold (judec. cerc. Sighişoara): în 20 Oct. imob. lui Ladislau Nagy în Topliţa, Leta şi Cuciulata (judec. Şomcuta-mare); in 8 Noemvre şi 8 Dec. imob. lui Andreiu Dărăbanţ în Veştem; în 18 Oct. imob. lui Carol Binder în Sibiiu (trib.)

Nr. 258/1879. 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunilor de învĕţători la scoalele confesionale gr. or. din tractul protopr. gr. or. al Gioagiului II-lea se escrie prin aceasta concurs până la 14 Octobre 1879 st. v. cu acea observare, că la staţiunile de clasa I-a pot concurge numai acei indivizi, cari au cualificaţiunea recerută, eară la staţiunile de clasa II-a şi III-a pot concurge şi indivizi de aceia, cari deşí nu au depus esamenul de cualificaţiune, pot totuşi produce testimonii cumcă posed pregătirile cele mai necesare, şi că au mai funcţionat ca învĕţători.

Emolumentele la staţiunile învĕţătoresci sûnt:

Clasa I. 1. Balşa 160 fl., 24 mĕsuri; 2. Geoagiu 200 fl.; 3. Homorod 200 fl., 24 mĕsuri; 4. Mada 250 fl., 20 mĕsuri.

Clasa II. 1. Almaşul mare 150 fl.; 2. Bacainţiu 120 fl., 20 mĕsuri; 3. Bozeş 150 fl., 16 mĕsuri; 4. Glod 150 fl.; 5. Varmaga 150 fl., 12 mĕsuri.

Clasa III. 1. Almaşul de mijloc 80 fl.; 2. Almaşul mic 73 fl., 23 mĕsuri; 3. Ardeu 70 fl., 26 mĕsuri; 4. Băcaia 60 fl.; 5. Bulbuc 120 fl., 6 mĕsuri; 6. filia Curpeni 100 fl., 6 mĕsuri; 7. Valea mare 120 fl., 12 mĕsuri; 8. Ceru 80 fl., 14 mĕsuri; 9. Cibu 100 fl.; 10 Feredeu 70 fl., 12 mĕsuri; 11. Mermezeu Văleni 80 fl., 12 mĕsuri; 12. Nojag 86 fl., 12 mĕsuri; 13. Renghet 100 fl

Toate staţiunile sûnt provĕţute cu cuartire libere şi lemne pentru încălţitul scoalelor şi cuartirelor învĕţătoresci.

Doritorii de a ocupa postul de învĕţătoriu la vre-una din staţiunile sus amintite, au a'şi aşterne la subscrisul oficiu protopresb. suplicile lor instruite cu testimoniu de botez şi alte documente despre cualificaţiunea lor pe terenul scolastic.

Secărêmb 15 Sept. 1879.

Oficiul protopresbiteral.

Sabin Piso m.|p.

CONCURS.

La scoala confesională gr. or. Ocna-Sibiiului (parochia din sus) s'a înfiinţat un post pentru al III-lea învĕţătoriu, eară unul a devenit vacant. Pentru întregirea acestora se escrie concurs până la 10 Octomve a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu fiecare din aceste posturi sûnt:

I. În bani salariu anual de 150 fl. v. a. plătibil în rate lunare, la unul din alodiul comunal, ear' la unul dela popor.

II. Cuartir natural în edificiul scoalei pentru fie-care separat şi 6 orgii de lemne preste tot, din cari să se încălţască şi scoala.

Doritorii de a ocupa ori care din aceste posturi au să'şi aştearnă suplicele lor instruite în sensul „statutului organic" până la terminul sus indicat prea onoratului oficiu ppresbiteral în Mercurea.

Ocna-Sibiiului în 24 Sept. 1879.

În conţelegere cu părintele admnist. ppresbiteral tractual.

Ioan Henteş m. p.,
paroch gr. or. şi preşed. al com. parochial.

2—3

Redactor respunţĕtor: Nicolau Cristea.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.